

Handläggare
Nicole Nyholm
Telefon: 08-50805905

Till
Hässelby- Vällingby
stadsdelsnämnd
2024-08-29

Skrivelse från Sverigedemokraterna om juridiskt stöd till jour- och familjehem

Svar på återremitterad fråga från Sverigedemokraterna, Dnr HV2024/256

Förvaltningens förslag till beslut

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Skrivelsen handlar om huruvida förvaltningen bistår med juridiskt stöd till familjehem i brottsmål där biologiska föräldrar stämmer familjehemmet. Detta är en komplex fråga där det inte finns något alltäckande svar utan individuella bedömningar behöver göras i de enskilda fallen.

Ärendet

Till nämndsammanträdet i juni uppmanades förvaltningen besvara vilket juridiskt stöd jour- och familjehem kan erhålla. Efter nämndsammanträdet återremitterades ärendet med en följdfråga. Frågan som ska besvaras är om förvaltningen erbjuder juridiskt stöd när familjehem stäms på grund av påstådda missförhållanden i hemmet (brottmål).

Ärendets beredning

Ärendet har i dialog med enheten för familjerätt och familjevård sammanställts inom avdelningen Individ och familj. Ärendet har även konsulterats med juridiska avdelningen på stadsledningskontoret.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Familjehem spelar en central roll i att erbjuda vård och omsorg för barn som, av olika anledningar, inte kan bo med sina biologiska

föräldrar. I vissa fall kan familjehem bli involverade i rättsliga tvister, exempelvis när biologiska föräldrar stämmer dem i brottmål.

Juridiskt stöd för familjehem

Rättsskydd i hemförsäkring

Många hemförsäkringar inkluderar ett rättsskydd som kan täcka kostnader för juridiskt biträde upp till ett visst belopp. Familjehem uppmanas att noggrant granska sina försäkringsvillkor för att fastställa om detta skydd är tillämpligt vid rättsliga tvister.

Offentlig försvarare

Vid allvarligare brott, där den anklagade riskerar fängelsestraff, kan en offentlig försvarare utses för att tillvarata den misstänktes rättigheter. Detta kan vara en viktig resurs för familjehem som ställs inför allvarliga, rättsliga anklagelser.

Kommunalt Stöd

Kommunerna har en viss skyldighet att stödja familjehem genom att erbjuda utbildning, handledning och rådgivning. Denna rådgivning kan ibland inkludera juridisk rådgivning, även om det varierar mellan olika kommuner.

Kommunens skyldigheter

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) åligger det kommunen att erbjuda familjehemmen det stöd och den utbildning som krävs för uppdraget. Detta kan indirekt innebära hjälp med att hantera juridiska frågor. Dock finns det ingen explicit skyldighet enligt SoL att tillhandahålla juridiskt stöd vid brottmål. Vid placering av barn enligt Lagen om vård av unga (LVU) har kommunen ett särskilt ansvar för att följa upp vården och stödja både barnet och familjehemmet. Detta ansvar kan innefatta att arrangera nödvändig juridisk hjälp om det uppstår rättsliga problem relaterade till placeringen och barnet. Det finns dock ingen uttrycklig skyldighet att täcka kostnader för juridiskt stöd vid brottmål.

Riktlinjer och Praxis

Det föreligger ingen enhetlig nationell praxis vad gäller att ge juridiskt stöd till familjehem vid brottmål. Kommunerna har en viss frihet att själva bestämma hur de bäst stödjer sina familjehem, vilket kan leda till variationer i den hjälp som erbjuds.

Hur frågan hanteras i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Familjehem är inte anställda av nämnden utan arbetar på uppdrag från nämnden. I uppdraget ingår bland annat att upprätthålla en relation med det placerade barnets föräldrar och nämnden erbjuder stöd för att familjehemmen ska kunna utföra sitt uppdrag på ett bra sätt. Om det är påstådda missförhållanden i ett jour-/familjehem är

det socialförvaltningens ansvar att vidta åtgärder genom att utreda de påstådda missförhållandena utifrån barnet, eventuellt omplacera barnet och ta ställning till polisanmälan mot jour-/familjehemmet.

Om det inte bedöms finnas någon grund för de påstådda missförhållandena och de biologiska föräldrarna gjort en polisanmälan brukar den utredningen vanligtvis läggas ned snabbt och det finns i dessa fall oftast inte behov av just juridiskt stöd utan mer stöd/handledning från handläggare hos familjevården. Alla jour- och familjehem får löpande stöd i att klara av sina uppdrag och har kontinuerlig kontakt med handläggare kring det placerade barnet. Nya familjehem erbjuds utbildningen *Ett hem att växa i* som anordnas centralt av Stockholms stad. Extern handledning ges också ibland för att familjehemmen ska få stöd att klara av sitt uppdrag. Att ett jour- eller familjehem, som är uppdragstagare i Hässelby-Vällingby, stäms i tingsrätten av biologföräldrar är inget familjehemsvården har kännedom om eller varit med om.

Skulle detta ske i Hässelby-Vällingbys stadsdelsförvaltning skulle en individuell bedömning behöva göras avseende huruvida förvaltningen har möjlighet att bistå med juridiskt stöd/rådgivning samt gällande eventuella åtgärder. Familjevården skulle konsultera juridiska enheten inom Stockholm stad och är uppgifterna oroväckande skulle en utredning utifrån barnets behov inledas. Nämnden måste förhålla sig till principerna om objektivitet och likabehandling. Detta innebär att nämnden inte kan gå in och företräda eller ta ställning för enskilda personer i juridiska tvister eller brottmål.

Om en polisanmälan riktas mot ett familjehem är detta något som måste följas upp inom ramen för vården av det placerade barnet. En polisanmälan är personlig och nämnden blir inte part i ett ärende vid polisen där en polisanmälan riktas mot en familjehemsförälder. Utifrån hänsyn till objektivitetskrav, och utifrån nämndens ansvar för det placerade barnet, kan nämnden inte heller slentrianmässigt utgå från att en sådan polisanmälan saknar fog. Sådana avgöranden måste göras av polis och åklagare. Vid avtalsskrivande med familjehem framgår att de behöver införskaffa en hemförsäkring och det åvilar familjehemmet att säkerställa att försäkringen har rättsskydd. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har som uppdragsgivare i särskilda fall möjlighet att betala självrisk i försäkringsärenden men även här behöver en individuell bedömning göras.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Marie Lissäng
Avdelningschef
Hässelby-Vällingby
stadsdelsförvaltning

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2024-08-14
Marie Lissäng, T.F. Avdelningschef	2024-08-05